

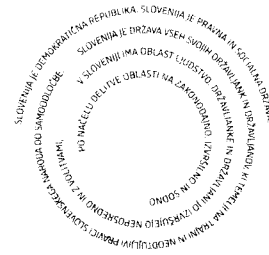

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 70, f: 01 478 98 45, e: ps-nsi@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
Prvopodpisani Jožef Horvat

Datum: 13. 11. 2018

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE	
Prejeto:	13 -11- 2018
Šifra:	541-01/18-3111
Povezava:	
EPA:	245-VIII EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Mag. Dejan Židan, predsednik

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 - uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 109/08. 39/11, 48/12) ter 114. in 115. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) vlagamo podpisane poslanke in poslanci

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH

in ga na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije pošiljamo v obravnavo.

Predlagamo, da Državni zbor obravnava Predlog zakona o spremembah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih po rednem postopku.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru RS in pri delu njegovih delovnih teles bo sodelovala poslanka Iva Dimic.

Prilogi:

- Predlog zakona o spremembah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih,
- podpisi poslank in poslancev:
 - Jožef Horvat,
 - mag. Matej Tonin,
 - Ljudmila Novak,
 - Iva Dimic,
 - Jernej Vrtovec,
 - Blaž Pavlin,
 - Aleksander Reberšek.

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Demografska slika Slovenije je izjemno slaba, ena najslabših v EU. Na to nas s svojimi ocenami opozarja tudi vladni Urad za makroekonomske analize in razvoj. Za normalno delovanje države oziroma vseh njenih podsistemov bi v naslednjih letih potrebovali okoli 30.000 rojstev, trenutno pa ne dosegamo niti števila 20.000, trend pa je padajoč. Izjemno nizka rodnost in posledično staranje prebivalstva je po oceni Evropske komisije eden največjih družbenih in gospodarskih izzivov Evrope 21. stoletja. Zadeva vse države članice in večino področij politike EU. Leta 2025 bo več kot 20 % evropskih prebivalcev starih 65 let ali več, zlasti pa se bo povečalo število starostnikov v starosti 80 let in več.

Pomembno vprašanje je, kaj lahko država stori za višjo rodnost. Upadanje rodnosti pod nivo enostavnega obnavljanja prebivalstva je tesno povezano s spremenjenim načinom življenja ljudi: spremenjeno organizacijo življenja v družini, spremenjeno družbeno vlogo ženske, spremenjenim odnosom do otrok in načrtovanja družine, do česar je prišlo z zamenjavo med generacijami. Med vzroki za upadanje rodnosti v Sloveniji sta tudi neustrezna socialna in družinska politika. Predlagatelji menimo, da si Slovenija ne more privoščiti odsotnosti družinske politike in brezbriznosti do problema rodnosti. Na oblikovanje družine in kakovost življenja družin ne vplivajo samo družinske politike v ožjem smislu, temveč družinska politika, ki zaobjema zelo različne resorje: od davčnega sistema do stanovanjske in politike izobraževanja, zaposlovanja, servisnih služb, izobraževalne politike in druge.

Zaradi specifičnih značilnosti naše države, je staranje prebivalstva in z njim povezani izzivi, v Sloveniji še bolj izraženo ter pereče vprašanje. Po podatkih Statističnega urada RS bo leta 2060 predvidoma skoraj vsak tretji Slovenec star 65 ali več let. V letu 2015 je skoraj petina prebivalstva v Sloveniji stara 65 let in več. Med njimi so skoraj tri petine žensk.

Staranje prebivalstva ima velike socialnoekonomske posledice, ki vplivajo na vse vidike življenja družbe, zato Evropska komisija opozarja države članice, da morajo prilagoditi različne sisteme, kot so zdravstveni, pokojninski, sistem dolgotrajne oskrbe, izobraževanja in trg dela.

Sprememba zakona je potrebna, ker je zadnja sprememba ureditve pomoči ob rojstvu otroka v izključno dobroimetje, ki se lahko porabi le pri izvajalcih po izboru MDDSZ, škodljiva in neprimerna. Ta maneuver namesto zaupanja staršem (ki ga nekateri morda res zlorabijo, a za take primere imajo Centri za socialno delo že sedaj možnost predpisati plačilo v izdelkih za otroke) uvaja obilico nepotrebne birokratskega dela in odpira vrata za korupcijo v postopkih izbire izvajalcev.

Prav tako pa se iz istih razlogov uskladi znesek dodatka za veliko družino. Razmerje med nižjim (za družine s tremi otroki) in višjim zneskom dodatka (za družine s štirimi ali več otroki) pa se tudi postavlja bolj pravično, kot doslej. Sedaj veljavni nižji znesek dodatka namreč družini s tremi otroki prinese 132 EUR/otroka, višji znesek dodatka pa družini z na primer petimi otroki le 96 EUR/otroka, družini s sedmimi otroki pa le še 68 EUR/otroka, kar je izrazita nepravilnost.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Nameni in cilji

Glavni nameni in cilji predlagane novele so:

- omogočiti družinam optimizacijo družinskih proračunov in ustrezni socialnoekonomski položaj,
- uveljaviti pravičnejšo porazdelitev javnih financ,
- spodbuditi domačo potrošnjo,
- izboljšati demografsko sliko Republike Slovenije.

2.2. Načela

Predlog zakona o spremembah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih zasleduje ustavno načelo varovanja družine, materinstva, očetovstva, otrok in mladine (53. člen) ter načela najboljše otrokove koristi.

2.3. Poglavitne rešitve

Predlog zakona o spremembah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih uveljavlja naslednje rešitev:

- ponovna uvedba univerzalne pravice do pomoči ob rojstvu otroka v obliki nakazila in ustrezna korekcija zneska,
- korekcija zneska dodatka za veliko družino.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Finančne posledice za državni proračun se ocenjujejo na 75 MIO EUR. Zakon nima finančnih posledic na druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Zakon predvideva porabo proračunskih sredstev za obdobje, za katero še ni bil sprejet državni proračun.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Vsebina zakona ni predmet urejanja na nivoju EU.

BELGIJA:

- Porodniški dopust: 15 tednov, prvih 30 dni je plačanih v višini 82 % plače, preostale dni pa v višini 75 % plače;
- Očetovski dopust: 10 dni, 7 dni je plačanih v višini 82 % plače;
- Starševski dopust: 3 mesece, do otrokovega 6. leta starosti. Koristijo ga lahko na tri načine:
 - 3 mesece odsotnost z dela polni delovni čas,
 - 6 mesecev dela s polovičnim delovnim časom,
 - 15 mesecev dela 80 % običajnega delovnega časa.
- Posvojiteljski dopust: 4 - 6 tednov
- Pomoč ob rojstvu otroka: 1.086,11 EUR ob rojstvu prvega otroka, 817,17 EUR za vsakega naslednjega otroka.

Zadovoljstvo Belgijcev z njihovim družinskim življenjem je nad evropskim povprečjem, saj jih kar 92 % pravi, da so "zelo ali precej zadovoljni." To je povezano z dobro urejenim otroškim varstvom, saj je kar 99 % otrok vpisanih v vrtec.

Od leta 2002 imajo nov sistem »Time Credit«, ki je namenjen lažjemu usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja. Sistem omogoča zaposlenim v zasebnem sektorju:

- pravico do skrajšanega delovnega časa, ne da bi to vplivalo na pogodbo o zaposlitvi ali ogrožalo pravice iz socialne varnosti;
- zmanjšanje delovnega časa, običajno iz petdnevnega na štiridnevni delavnik, za obdobje do 5 let;
- pravica zaposlenih, starih 51 let ali več, do dela s polovičnim delovnim časom za nedoločen čas.

Nova kampanja za spodbujanje aktivnega očetovstva: Junija 2010 je belgijska skupina Femmes Prévoyantes Socialistes (FPS) začela »Go deads« kampanjo za spodbujanje očetov, da bi koristili več starševskega dopusta, saj očetje ne koristijo toliko svojih pravic, kot bi jih lahko. Cilj FPS je, da bi se očetje zavedali, kako pomemben je starševski dopust. Kampanja opozarja kako pomembno je, da očetje ustvarijo dobre odnose z otrokom.

NEMČIJA:

- Porodniški dopust: 14 tednov
- Starševski dopust: 3 leta - Ob starša imata pravico koristiti 3 leta starševskega dopusta, do otrokovega 3. leta starosti.
- Posvojiteljski dopust: 3 leta, plačan je v višini 67 % plače.
- Otroški dodatek: spreminja se glede na število otrok - za prvega in drugega otroka znaša 184 EUR, za tretjega otroka 190 EUR, za četrtega in vsakega nadaljnjega otroka 215 EUR na mesec. Otroški dodatek je na voljo za vse otroke do 18. leta starosti. Ta ugodnost se podaljša do 25. leta za mlade, ki se usposabljujejo, in do 21. leta starosti za tiste, ki so brezposelni.

Leta 2006 je Nemčija začela izvajati poslovni program "Lokalni Family Alianse". Cilj programa je družinsko naravnano. Okoli 3.000 podjetij se je zavezalo k družini prijazni politiki. Poslovni program izvaja inovativne ukrepe kot so organiziranje tekmovanj, na katerih prejme nagrado podjetje, ki se izkaže za najbolj družini prijazno.

Od leta 2005 nemška zvezna vlada spodbuja uvedbo "Local Alliances for Families". Cilj je reševanje pomanjkanja otroškega varstva in okrepiti družinam prijazno infrastrukturo na lokalni ravni s spodbujanjem sodelovanja in izmenjave izkušenj med podjetji, družbenimi organizacijami in občinami.

ŠPANIJA:

- Porodniški dopust: 16 tednov, plačan je v višini 100 % zadnje plače matere
- Očetovski dopust: 13 delovnih dni
- Starševski dopust: 3 leta ali skrajšani delovni čas do otrokovega 8. leta starosti. Po starševskem dopustu, so starši upravičeni do zaposlitve z enako plačo in pokojninskimi pravicami, kot so jih imeli pred dopustom.

LATVIJA:

- Porodniški dopust: 112 koledarskih dni, plačan je v višini 80 % dohodka
- Očetovski dopust: 10 dni, plačano v višini 80 % dohodka

- Starševski dopust: 18 mesecev
- Vsak zaposleni v Latviji ima pravico do starševskega dopusta - 18 mesecev za vsakega otroka, ki ga lahko koristi do otrokovega 8. leta starosti. Zaposleni s tremi ali več otroki, starih do 16 let ali z invalidnim otrokom imajo pravico do treh dodatnih dni plačanega dopusta na leto.
- Posvojiteljski dopust: 10 dni

MALTA:

- Porodniški dopust: 14 tednov, plačan je v višini 100 % plače
- Očetovski dopust: 1 - 3 dni
- Starševski dopust: 3 mesece za vsakega starša do dopolnjenega otrokovega 8. leta starosti (ni plačan)
- Otroški dodatek: izplača se v višini 250 EUR na leto za otroke do 16. leta starosti, za mlade do 21. leta pa le, če se šolajo.

ROMUNIJA:

- Porodniški dopust: 126 koledarskih dni (18 tednov), plačan je v višini 85 % plače
- Očetovski dopust: 5 dni
- Starševski dopust: 3 mesece za vsakega starša (ni plačan). Mati ali oče ga lahko koristita do otrokovega drugega leta starosti.
- Otroški dodatek: za otroke stare do 2 leti znaša 50 EUR, za starejše pa 10 EUR. Ta znesek se plačuje do otrokovega 18. leta (za starejše pa, če se šolajo).
- Dodatni mesečni družinski dodatek in dodatek za enostarševske družine: Namenjena sta družinam z mladoletnimi otroki, če so mesečni neto dohodki na vsakega družinskega člana nižji od 110 EUR. Dodaten znesek znaša od 12 EUR do 17 EUR na otroka, odvisno od števila otrok. Dodatek za enostarševske družine pa znaša od 17 EUR do 20 EUR na otroka, odvisno od števila otrok.
- Mesečno nadomestilo za otroke v rejništvu: ca. 22 EUR

ŠVEDSKA:

- Porodniški dopust: 68 dni
- Očetovski dopust: 70 dni, plačan je v višini 80 % plače.
- Starševski dopust: Mati in oče sta skupaj upravičena do 16 mesecev plačanega dopusta za vsakega otroka. Od tega prejemajo 13 mesecev nadomestilo v višini 80 % plače do zgornje meje približno 46.600 EUR na leto, preostale 3 mesece dobijo pavšalni znesek v višini 19 EUR na dan.
- Otroški dodatek: za otroke stare do 2 leti znaša 50 EUR, za starejše pa 10 EUR. Ta znesek se plačuje do otrokovega 18. leta (za starejše le, če se šolajo).
- Dodatni mesečni družinski dodatek in dodatek za enostarševske družine: Namenjena sta družinam z mladoletnimi otroki, če so mesečni neto dohodki na vsakega družinskega člana nižji od 110 EUR. Dodaten znesek znaša od 12 EUR do 17 EUR na otroka, odvisno od števila otrok. Dodatek za enostarševske družine pa znaša od 17 EUR do 20 EUR na otroka, odvisno od števila otrok.
- Dodatek za nosečnice: nosečnice, ki ne morejo delati zaradi narave dela (npr. fizično delo) dobijo 50 dni plačanih v višini 80 % plače.
- Začasni starševski dodatek: 80 % letne plače za bolnega otroka, mlajšega od 12 let.
- Dodatek za veliko družino: ca. 20 EUR za drugega otroka, ca. 160 EUR za petega in vsakega nadaljnjega otroka.

Švedska družinska politika se zavzema za enake pravice in obveznosti ter za lažje usklajevanje družine in dela za oba spola. To dosegajo z družinskimi prejemki, dopustom, prilagodljivim delovnim časom za starše z majhnimi otroki in cenovno dostopnim, visoko kakovostnim varstvom. Cilj družinske politike je prispevati k izboljšanju pogojev za dober življenjski standard za vse družine z otroki in krepitev vloge staršev.

Švedska ima visoko razvit in prilagodljiv sistem starševskega dopusta, ki omogoča in spodbuja oba starša, da preživita veliko časa s svojimi otroki. V ta namen je leta 2008 uvedla 'Gender equality bonus'.

Švedska vlada je uvedla tudi novo pravico za pomoč staršem samohranilcem, ki zbolijo in ne morejo skrbeti za svojega otroka. Pravilnik, ki je v veljavi od 1. januarja 2010, omogoča, da je zavarovana oseba (tj. oseba, ki zakonito prebiva in / ali dela na Švedskem), ki se odreče plačanemu delu, da lahko začasno skrbi za otroka, upravičena do starševskega nadomestila.

Leta 2008 je švedska vlada uvedla "dodatek za vzgojo otroka", da bi omogočila lažji prehod iz starševskega dopusta nazaj na delo. Vloge za dodatek za vzgojo otroka se lahko vložijo za otroke starejše od enega leta in mlajše od treh.

BOLGARIJA:

- Porodniški dopust: 410 koledarskih dni, od katerih mora biti 45 dni koriščenih pred predvidenim datumom rojstva otroka. Za vsak dan porodniškega dopusta je mati plačana 90 % njene povprečne dnevne plače, pod pogojem, da ima vsaj 12 mesecev delovnih izkušenj in zavarovanje.
- Očetovski dopust: 15 dni po rojstvu otroka
- Starševski dopust: 6 mesecev za vsakega starša, do 8. leta starosti otroka (ni plačan). Nadomestilo za starševski dopust je minimalna plača - ca. 123 EUR na mesec.
- Enotni dodatek za rojstvo drugega otroka: ca. 307 EUR
- Mesečni otroški dodatek: znaša ca. 17 EUR in je namenjen družinam, v katerih je povprečni mesečni dohodek na člana nižji od ca. 179 EUR (do 18. ali 20. leta starosti, če se izobražuje).

Ukrepi politike, ki bi izboljšali življenje družin, so večinoma večje denarne in davčne ugodnosti.

Nacionalni program, imenovan »Social Investments in Children«, je bil uveden leta 2005. V okviru tega programa mesečne otroške dodatke preoblikujejo v socialne naložbe – npr. s plačevanjem davkov, vrtcev, prehrane v šolski menzi, nakup oblačil, obutve, knjig ter pisalnih potrebščin in živilskih proizvodov.

Program 'In Support of Motherhood' omogoča materam, da uporabljajo storitve brezposelnih oseb za varstvo otrok na domu in da se lahko vrnejo nazaj na delo, preden se izteče porodniški dopust.

ESTONIJA:

- Porodniški dopust: 140 koledarskih dni, plačan je v višini 100 % povprečne plače.
- Očetovski dopust: 10 dni, plačan je v višini 100 % plače.

- Starševski dopust: 435 dni - lahko se deli med starši. Starši prejmejo nadomestilo v višini 100 % njihove plače, ob upoštevanju zgornje meje 2.257 EUR. Ko so v celoti plačani dnevi porabljeni, dobijo dodatek v višini 38 EUR na otroka mesečno (do otrokovega 3. leta starosti).
- Brezposelni starši: so upravičeni do relativno visokega pavšalnega zneska, ki je enak minimalni plači - 278 EUR. Lahko se uveljavlja 18 mesecev od poroda.
- Otroški dodatek: plača se v pavšalnem znesku za vse otroke, do 16. leta starosti (oz. do 19. leta, če se šola) – znaša 19 EUR na mesec za prvega in drugega otroka in 57 EUR za vsakega naslednjega otroka.
- Starši samohranilci in velike družine: starši samohranilci in starši s sedmimi ali več otroki prejemajo 19 EUR oz. 170 EUR na mesec.
- Dodatek ob rojstvu otroka: 320 EUR

Številni ukrepi družinske politike so bili izvedeni z namenom izboljšanja kakovosti družinskega življenja in z namenom spodbujanja staršev k večjemu številu otrok.

FRANCIJA:

- Porodniški dopust: 16 tednov, plačan je v višini 100 % materine povprečne plače v zadnjih treh mesecih.
- Očetovski dopust: 11 dni
- Starševski dopust: 3 leta
- Pomoč ob rojstvu otroka: 894 EUR
- Pomoč ob posvojitvi: 1.788 EUR
- Mesečno nadomestilo za starše samohranilce: spreminja se glede na dohodek staršev in število otrok – znaša od 188 EUR do 778 EUR.
- Dodatek za šolanje: od 124 do 1.018 EUR mesečno
- Dodatek za stanovanje: v povprečju znaša okoli 210 EUR na mesec.
- Dodatki in davčne olajšave za velike družine: Velike družine se spodbuja in podpira na več načinov: za dva otroke dobijo dodatek v vrednosti 124 EUR, 282 EUR za tri otroke in 159 EUR za vsakega nadaljnjega otroka. Velike družine imajo tudi davčne olajšave.

LITVA:

- Porodniški dopust: 126 koledarskih dni, eno leto je plačan v višini 90 % plače, drugo leto pa 75 % plače.
- Očetovski dopust: 1 mesec, plačan je v višini polne plače.
- Enkratni dodatek ob rojstvu otroka: ca. 414 EUR za vsakega otroka.
- Mesečni otroški dodatek: ca. 29 EUR na otroka za družine z enim ali dvema otrokoma mlajšima od treh let ter ca. 41 EUR na otroka za družine s tremi ali več otroki mlajšimi od treh let.

Ženske večinoma delajo kljub nezadostnemu zagotavljanju otroškega varstva in neprilagodljivemu delovnemu času, drugi sorodniki pa poskrbijo za varstvo otroka. Prav zaradi nezadostnega zagotavljanja varstvenih storitev imajo težave pri usklajevanju dela in skrbi za otroke.

NIZOZEMSKA:

- Porodniški dopust: 16 tednov, polno plačilo
- Očetovski dopust: 2 dni
- Starševski dopust: 26 tednov do otrokovega 8. leta starosti, davčne olajšave v višini 50 % od zakonsko določene minimalne plače

- Otroški dodatek: znaša od 63,40 do 90,57 EUR na mesec za vsakega otroka, odvisno od starosti otroka

Ljudje izražajo visoko stopnjo zadovoljstva s svojim družinskim življenjem. Tri četrtine žensk (in skoraj četrtina moških) dela s krajšim delovnim časom. Nizozemska vlada poskuša povečati delovni čas žensk.

Leta 2008 je bila vzpostavljena projektna skupina "the 'Taskforce Part-Time Plus'" katere namen je raziskati, kako na trgu dela povečati stopnjo udeležbe žensk, zlasti tistih, ki delajo s krajšim delovnim časom.

VELIKA BRITANIJA:

- Porodniški dopust: 52 tednov, v prvih 6 tednih plačano 90 % plače, nato ca. 150 EUR
- Očetovski dopust: 2 tedna, plačni so s pavšalnim zneskom - 151 EUR na teden.
- Starševski dopust: 13 tednov za vsakega od staršev do otrokovega 5. leta starosti (ni plačan).
- Materinski dodatek: znaša okoli 600 EUR na otroka in je namenjen družinam z nizkimi dohodki.
- Otroški dodatek: znaša okrog 24 EUR na teden za enega otroka (do 16. oz. 20. leta starosti, če se otrok izobražuje) ter okoli 16 EUR na teden za vsakega naslednjega otroka.

Centri »Start Children's Centres« opravljajo storitve za otroke, mlajše od 5 let in njihove družine. Storitve vključujejo: podporo družinam, zdravstveno oskrbo, svetovanje in pomoč za starše, ozaveščajo o storitvah...

ČEŠKA:

- Porodniški dopust: 28 tednov, plačan je v višini 69 % plače

Motivirajo podjetja, da so družinam prijazna in se zavzemajo za povečanje enakosti spolov.

Podjetja spodbujajo, da bi delavcem omogočili lažje usklajevanje dela in zasebnega življenja. V ta namen so leta 2004 organizirali "Company of the Year: Equal Opportunities".

IRSKA:

- Porodniški dopust: 42 tednov, 26 tednov je plačan v višini 80 % plače, dodatnih 16 tednov ni plačan.
- Očetovski dopust: Pravica do očetovskega dopusta ni zakonsko določena, vendar imata oba starša enake pravice do starševskega dopusta v trajanju 14 tednov za vsakega otroka.
- Starševski dopust: 14 tednov do otrokovega 8. leta starosti (ni plačan).
- Otroški dodatek: znaša ca. 150 EUR. Plača se vsem staršem in skrbnikom ki vzdržujejo otroka mlajšega od 16 let.

ITALIJA:

- Porodniški dopust: 20 tednov, plačan je v višini 80 % zadnje plače matere.

- Starševski dopust: 10 mesecev lahko koristijo do otrokovega 8. leta starosti. Do otrokovega 3. leta starosti je plačan v višini 30 % plače.
- Mesečni otroški dodatek: znesek se giblje od okoli 10 EUR do 258 EUR, odvisno od dohodkov staršev in števila družinskih članov. Prav tako je odvisen od števila invalidov, ovdovelih, razvezanih oseb v družini...
- Nadomestilo za družine z nizkimi dohodki: družine z vsaj tremi vzdrževanimi otroki prejema mesečno nadomestilo v višini 124,89 EUR.

LUKSEMBURG:

- Porodniški dopust: 8 tednov pred rojstvom in 8 tednov po rojstvu otroka. Izplača se v višini polne plače. Lahko se podaljša za 4 mesece.
- Očetovski dopust: 2 dni po rojstvu (v celoti plačan)
- Starševski dopust: imajo dve možnosti izrabe starševskega dopusta do otrokovega 5. leta starosti:
 - 6 mesecev polne odsotnosti z dela ali
 - 12 mesecev dela s krajšim delovnim časom.
 Mesečni znesek nadomestila je 1.778,31 EUR (889,15 EUR pa v primeru dela s krajšim delovnim časom).
- Mesečni otroški dodatek: znaša 185,60 EUR za enega otroka, 220,36 EUR za vsakega od dveh otrok in 267,58 EUR za vsakega od treh otrok v družini. Za družine z več kot tremi otroki znaša 361,82 EUR za vsakega otroka. Otroški dodatek se izplačuje do otrokovega 18. leta starosti z možnostjo podaljšanja do 27. leta pod pogojem, da se izobražuje.
- Pomoč ob rojstvu otroka: Izplača se v treh obrokih po 580 EUR (pred rojstvom, ob rojstvu in po porodu).

AVSTRIJA:

- Porodniški dopust: 16 tednov (8 tednov pred pričakovanim rojstvom ter 8 tednov po rojstvu), v višini povprečne plače v zadnjih treh mesecih.
- Očetovski dopust: 2 - 3 dni
- Družinski dodatek ("Familienbeihilfe"): je odvisen od starosti otrok. Znaša 105,40 EUR na mesec do otrokovega 3. leta starosti, nato pa 152,70 EUR na mesec.
- Dodatne ugodnosti: družine z dvema otrokoma prejmejo dodatnih 12,80 EUR, s tremi otroci dodatnih 47,80 EUR, s štirimi 97,80 EUR, z več otroki pa dodatnih 50 EUR na otroka. Posebna podpora je na voljo tudi za težje invalidne otroke in družine s tremi in več otroki, katerih letni obdavčljivi dohodek ne presega 55.000 EUR.

Leta 2010 je bil uveden ukrep State Award "Most Family-Friendly Enterprise". Sodelujejo podjetja, ki si prizadevajo za ustvarjanje družinam prijaznega delovnega okolja.

SLOVAŠKA:

- Porodniški dopust: 28 tednov (37 tednov za mati samohranilko), plačan je z nadomestilom, ki znaša 55 % plače.
- Očetovski dopust: Brez očetovskega dopusta.
- Starševski dopust: Koristita ga lahko mati ali oče do otrokovega 3. leta starosti. Starši prejema nadomestilo v vrednosti od 164 do 256 EUR na mesec.
- Otroški dodatek: se izplača za vse otroke v vrednosti 18 EUR.
- Pomoč ob rojstvu otroka: je enkratna in znaša 150 EUR.

V letu 2000 je vlada ustanovila 'family-friendly business award' (Družini prijazno poslovno nagrado). Le-to prejmejo delodajalci, ki ustvarjajo delovne razmere ob upoštevanju družinskih obveznosti svojih zaposlenih. Gre za podelitev javnih priznanj podjetjem, ki namenjajo pozornost usklajevanju poklicnega in družinskega življenja.

DANSKA:

- Porodniški dopust: 18 tednov (4 tedne pred in 14 tednov po rojstvu otroka)
- Očetovski dopust: 10 dni, 100 % plače
- Starševski dopust: Vsak od staršev ima pravico do 32 tednov plačanega starševskega dopusta in 2 tedna neplačanega. Če se delodajalec strinja, so starši upravičeni do deleža dopusta, tako da oba starša delata s krajšim delovnim časom.
- Denarne dajatve: se izplačujejo za vsakega otroka od 118 EUR do 189 EUR na mesec.

Staršem je na voljo skupaj kar 52 tednov (eno leto) dopusta (porodniškega, očetovskega in starševskega).

MADŽARSKA:

- Porodniški dopust: 24 tednov, plačan je v višini 70 % povprečne bruto plače;
- Očetovski dopust: 5 dni (plačan);
- Starševski dopust: Starši lahko koristijo starševski dopust do otrokovega 3. leta starosti; v višini 70 % plače;
- Mesečni družinski dodatek: znaša za enega otroka od ca. 46 EUR do ca. 60 EUR, odvisno od števila otrok;

Od leta 2000 podeljujejo family-friendly workplace award (nagrado za družinam prijazno delovno mesto). Podjetjem in ustanovam, ki so uvedle ukrepe, ki omogočajo boljše usklajevanje dela in družinskega življenja med zaposlenimi, podeljujejo nagrade. Tekmovanje poteka vsako leto. Zmagovalci natečaja so upravičeni do uporabe znaka družini prijazno delovno mesto, ki povečuje njihovo prepoznavnost in spoštovanje.

POLJSKA:

- Porodniški dopust: 20 tednov, 100 % plače
- Očetovski dopust: 1 teden
- Starševski dopust: 3 leta do otrokovega 4. leta starosti, je plačan.
- Koristi otrok: od 12 do 17 EUR na mesec na otroka.
- Enkratno plačilo ob rojstvu: ca. 250 EUR

The 'Family Policy Package' – za izboljšanje kakovosti družinskega življenja, je vlada sprejela vrsto ukrepov, ki so usmerjene zlasti v čim boljše usklajevanje družinskih in poklicnih obveznosti.

FINSKA:

- Porodniški dopust: 105 delovnih dni, plačilo je odvisno od višine plače – prvih 56 delovnih dni se izplačuje v višini 90 % plače, nato v višini 70 % plače.
- Očetovski dopust: 42 dni
- Starševski dopust: 158 dni si lahko delita mati in oče, plačan je v višini 75 % plače za prvih 30 dni, nato v višini 70 % plače.
- Finančna pomoč za brezposelne starše in osebe katerih letni dohodek je manjši kot 6.513 EUR: znaša ca. 15,20 EUR na dan (ca. 380 EUR na mesec).

- Dopust za nego otroka: po koncu starševske dopusta imajo starši pravico do plačanega dopusta za nego. Ta znaša povprečno 364 EUR na mesec.
- Otroško nadomestilo: je univerzalno za otroke mlajše od 17 let. Mesečno plačilo znaša od 100 EUR do 182 EUR na otroka, odvisno od števila otrok. Enostarševske družine prejema dodatnih 46,60 EUR za vsakega otroka.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Administrativne in druge posledice

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Sprejem zakona bo poenostavil obseg dela Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predvsem na nivoju Centrov za socialno delo, saj se bo poenostavilo odločanje v postopkih dodeljevanja ukrepov družinske in socialne politike.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog zakona bo strankam omogočil bolj preprosto in predvidljivo uveljavljanje pravic iz naslova ukrepov družinske in socialne politike.

6.2. Presoja posledic za okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona prinaša dolgoročne pozitivne posledice za gospodarstvo, saj je eden izmed glavnih ciljev zakona povišati število rojstev, kar je nujno za ohranitev ravnovesja na trgu dela v prihodnjih desetletjih.

6.4. Presoja posledic na socialnem področju

Predlog zakona bo izboljšal življenjske razmere družin.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Izvajanje sprejetega predpisa

Za izvajanje predpisa je pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 26/14, 90/15, 75/17 – ZUPJS-G in 14/18) se 68. člen spremeni tako, da se glasi:

»68. člen

(opredelitev in višina pomoči ob rojstvu otroka)

Pomoč ob rojstvu otroka je enkratni prejemek, namenjen nakupu opreme oziroma potrebščin za otroka. Pomoč znaša 500 eurov.

2. člen

Drugi in tretji odstavek 77. člena se spremenita tako, da se glasita:

»(2) Dodatek za veliko družino s tremi otroki znaša 450 eurov.

(3) Dodatek za družino s štirimi ali več otroki znaša 650 eurov.«

KONČNA DOLOČBA

3. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2020.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Sprememba člena je potrebna, ker je zadnja sprememba ureditve pomoči ob rojstvu otroka v izključno dobroimetje, ki se lahko porabi le pri izvajalcih po izboru MDDSZ, škodljiva in neprimerna. Ta manever namesto zaupanja staršem (ki ga nekateri morda res zlorabijo, a za take primere imajo Centri za socialno delo že sedaj možnost predpisati plačilo v izdelkih za otroke) uvaja obilico nepotrebne birokratskega dela in odpira vrata za korupcijo v postopkih izbire izvajalcev. Predlagana rešitev omogoča staršem, da prejmejo denarno nakazilo pomoči ob rojstvu otroka in sami presodijo za katero potrebo otroka ga porabijo. Obenem predlagamo ustrezno korekcijo zneska navzgor. Gre za majhno investicijo v izboljšanje demografske slike.

K 2. členu

Dodatek za veliko družino je za prejemnike izjemno pomemben in dragocen vir iz katerega lahko velike družine financirajo nakup šolskih potrebščin, oblek in ostalih nujnih potreb, ki si jih zaradi večjega števila otrok težje privoščijo z rednimi dohodki. Na tak način država pomaga tem družinam ohranjati življenjski standard. Ker se višina dodatka za veliko družino ni uskladila že od leta 2014, ocenjujemo, da je čas, da se znesek ustrezno korigira.

K 3. členu

Ta člen določa začetek veljavnosti in začetek uporabe zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

68. člen

(opredelitev in višina pomoči ob rojstvu otroka)

(1) Pomoč ob rojstvu otroka je enkratni prejemek, namenjen nakupu opreme oziroma potrebščin za otroka. Pomoč znaša 280 eurov.

(2) Pomoč ob rojstvu otroka se dodeli v obliki dobroimetja.

77. člen

(opredelitev in višina dodatka za veliko družino)

(1) Dodatek za veliko družino je letni prejemek namenjen družini, ki ima v koledarskem letu najmanj en dan tri ali več otrok do starosti 18 let, po 18. letu pa, če imajo status učenca, dijaka, vajenca ali študenta, vendar najdlje do 26. leta starosti.

(2) Dodatek za veliko družino s tremi otroki znaša 395 eurov.

(3) Dodatek za družino s štirimi ali več otroki znaša 480 eurov.

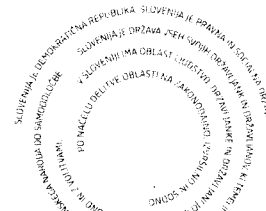

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 70, f: 01 478 98 65, e: ps-nsi@dz-rs.si, www.dz-rs.si

IME IN PRIIMEK	PODPIS
Jožef Horvat	
mag. Matej Tonin	
Ljudmila Novak	
Iva Dimic	
Jernej Vrtovec	
Blaž Pavlin	
Aleksander Reberšek	